

Софийски университет "Св. Климент Охридски"
Междууниверситетски център
за съвременни образователни технологии

Technical and Educational Services Ltd
37 Ravenswood Road
Bristol BS6 6BW
Avon, UK

© Graham Gibbs, Sue Habeshaw, Trevor Habeshaw
© Вера Поплилова, Румяна Пейчева, Мария Петрова, превод, с/о
Jusautor, Sofia, 1997
© Богдан Мавродинов, художник, с/о Jusautor, Sofia, 1997
ISBN 0 947885 03 X

Греъм Гибс
Сю Хейбшоу
Тревър Хейбшоу

ИНТЕРЕСНИ НАЧИНИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ

КНИГА ПЪРВА

53

ИНТЕРЕСНИ НЕЩА,
КОИТО МОЖЕТЕ ДА ПРАВИТЕ
ПО ВРЕМЕ НА ЛЕКЦИИТЕ СИ

КНИГА ВТОРА

53

ИНТЕРЕСНИ НЕЩА,
КОИТО МОЖЕТЕ ДА ПРАВИТЕ
ПО ВРЕМЕ НА СЕМИНАРИТЕ
И УПРАЖНЕНИЯТА

Превод от английски
Вера Поплилова, Румяна Пейчева, Мария Петрова

ТЕМПУС
СОФИЯ
1997

Благодарност

Изказваме благодарност на редакторите от „Технически и образователни услуги“ за помощта и подкрепата им при издаването на тази книга.

Джон Дейвидсън, Греъм Гибс, Сю Хейбшоу,
Тревър Хейбшоу, Джени Уолтърс, Роджърс Пийт

КНИГИ, ИЗДАДЕНИ ОТ ЕКИПА НА „ТЕХНИЧЕСКИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ УСЛУГИ“

Подготовка за преподаването: въведение в ефективното преподаване във висшето образование:

53 Интересни начина за оценяване на студентите

53 Интересни начина за подпомогане обучението на студентите

53 Интересни упражнения за общуване със студентите

53 Интересни начина за оценяване на преподаването

53 Интересни начина за осигуряване еднакви възможности в обучението

53 Интересни начина за обучаване на математици

53 Интересни начина за подготовка на материали за открито обучение

253 Идеи за Вашето преподаване

Интересни начини за преподаване: 7 практически упражнения „направете сами“

Да направим профил на преподаването

Най-доброто използване на данни: практически идеи как да се анализират количествени данни

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор към българското издание

Кратък речник на термините

Книга първа

53 интересни неща, които

можете да правите по време на лекциите си

Предговор към английското издание

Първа глава. Структуриране на процеса

1. Инструктиране 17

2. Сигнализиране (какво и защо се прави) 19

3. Основни правила 20

4. Въпроси на студентите 22

5. Ориентация 23

Втора глава. Как да се подобри воденето на записки?

6. Обмен на информация 24

7. Запаметяване 25

8. Записване на аудиокасета 27

9. „Запишете сега“ 29

10. Класифициране 30

11. Преговор 31

12. Преглеждане на записките на студентите 34

Трета глава. Как да използваме печатни материали?

13. Обобщение на темата 36

14. Диаграми 36

15. Проблемите 37

16. Въпросите. 38

17. Материали за попълване. 39

18. Статията. 40

19. Ръководство за четене. 42

Четвърта глава. Как да структурираме и обобщим съдържанието?

24

9

12

13

15

17

17

19

20

22

23

36

36

36

37

38

39

40

42

43

20. Структуриране	43	36. Демонстрацията	67
21. Задачите	45		
22. Напредване в обучението	47	Седма глава. <i>Активното учене по време на лекции.</i>	
23. Представяне на структурата	48	_____	69
24. Прогресивно структуриране	49	37. Упражнения по време на лекцията	69
25. Повторение	52	38. Разговорни групи	71
26. Паралелни съобщения	53	39. Проблемно ориентирани и синдикални групи	73
27. "Трите най-важни неща ..."	55	40. Пирамиди	74
Пета глава. <i>Как да свържем лекциите?</i>	_____	41. Редици	78
	57	42. Четене	79
28. Миналата седмица, следващата седмица	57	43. Време за тишина	80
29. Подготвителни и последващи дейности	58	44. Драма	81
30. Лекционната програма	60	45. Студентите като преподаватели	82
31. Теми на лекциите	61	46. Използване на аудиторията	83
32. Библиографски справки	62	47. Дебат	84
Шеста глава. <i>Как да задържаме вниманието?</i>	_____	Осма глава. <i>Проверка на наученото</i>	_____
	64		86
33. Кратката лекция	64	48. Бързият въпросник	86
34. Почивките	66	49. Трите най-важни неща за студентите	88
35. "Погледнете ме, докато говоря"	67	50. Да започнем с тест	89

51. Да завършим с тест	90	семинари	108
52. Неочакван тест	91	9. Инструктаж (брифинг) на водещите семинарите	109
53. „Има ли някакви въпроси?“	92	10. Подпомагане на водещите семинарите	110
КНИГА ВТОРА		11. Обратна връзка към водещите семинарите	111
53 интересни неща, които можете да правите по време на семинарите и упражненията	_____	12. Самооценяване и взаимно оценяване	112
	95	Трета глава. <i>Групова работа</i>	_____
Предговор към английското издание	_____		113
	97	13. Разделяне на групата	113
Първа глава. <i>Първи стъпки</i>	_____	14. Разделяне на задачата	114
	99	15. Подгрупи	115
1. Запознанство	99	16. Редица	116
2. Научаване на имената	100	17. Пирамида	117
3. Договори	101	18. Дебати	119
4. Основни правила	102	19. Мебелировка	120
5. Цели и задачи	104	20. Пренареждане на мебелите	121
6. Ориентация	104	Четвърта глава. <i>Поощряване на активността на студентите</i>	_____
7. Да започнем отново	105		123
Втора глава. <i>Семинари, водени от студенти</i>	_____	21. Да накараме студентите да говорят	123
	108	22. "Кръгове"	125
8. Подготовка на групите за			

23.Подаръци	126	41.Консултиране с групата	146
24.Студентски въпроси	127		
25.Студентски интереси	128	Седма глава. <i>Писмени материали</i>	
26.Брейнсторм ("мозъчна атака")	128		132
27.Звънец	130	42.Визуализация	147
28.Открити и закрити въпроси	129	43.Групови диаграми	148
29.Да накараме студентите да спрат да говорят	132	44.Записки на студентите	149
		45.Листовки	150
Пета глава. <i>Насърчаване на студентите да поемат отговорност</i>	132	46.Записване	151
		47.Упражнения "отворена книга"	152
30.Разпределяне на ролите в групата	133	48.Писмена работа (есе)	153
31.Самостоятелна работа	134	49.Връщане на проверените писмени работи (есета)	153
32.Напускане на стаята	134		
33."Продължавайте без мен."	136	Осма глава. <i>Изразяване на чувства</i>	
34.Групи за взаимопомощ	137		156
35.Групи без преподавател	138	50.Споделяне на мисли	156
36.Оценяване на групов проект	139	51.Саморазкриване	157
		52.Похвала и поощрение	157
Шеста глава. <i>Оценяване на работата на групата</i>	141	53.Заключение	159
37.Самоуправление на групата	141		
38.Наблюдатели	142		
39.Проверка	143		

ПРЕДГОВОР КЪМ БЪЛГАРСКОТО ИЗДАНИЕ

Всеки преподавател поне веднъж в практиката си се е сблъсквал с безразличието и апатията на студентите към лекциите или към провежданото упражнение (семинарно занятие). Въпреки вложените от него усилия да представи пълно и точно информацията, да акцентира върху основните моменти или да разпредели предварително задачите, част от студентите бездействат или скучаят, или се наблюдава другата крайност - в залата царя шум и неорганизираност.

Естествено ефективността от такива занятия е ниска. В част от случаите преподавателят се успокоява, че е "дал всичко от себе си", но просто "този курс или тази група са ужасни". Младите преподаватели без достатъчно професионален опит са по-склонни да търсят причините в себе си, да анализират ситуацията, опитвайки се да си отговорят на въпроса: "Какво не направих както трябва?".

Какъвто и да е отговорът, очевидно преподавателят не е успял да накара студентите да слушат и да участват активно по време на лекцията или упражнението. Активността е пряко свързана с интереса към съдържанието и към организираниите дейности.

Как да организираме занятията си така, че да провокираме и да задържим интереса и вниманието на студен-